

Az Országgyűlés
Kulturális és sajtóbizottsága

Bizottsági módosító javaslat!

Dr. Kövér László úrnak,
az Országgyűlés elnökének

Helyben

Tisztelt Elnök Úr

A Házszabály 94. §-a, 102. §-a (1) bekezdése alapján „A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról” szóló T/3486. számú törvényjavaslathoz – a Kulturális és sajtóbizottság az alábbi

m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t

terjeszti elő:

1. A törvényjavaslat 1. §-a az alábbiak szerint módosul:

„1. § A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 7. §-a a következő [27. és 28.] 27–29. pontokkal egészül ki:

[E törvény alkalmazásában:]

„27. *Történelmi emlékhely:* a nemzet vagy valamely velünk élő nemzetiség történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amelyet a Kormány rendelettel történelmi emlékhellyé nyilvánít.

28. *Nemzeti emlékhely:* a nemzet történelmében meghatározó jelentőséggel bíró helyszín, amely a magyar, illetve a magyar és az ország területén élő nemzetiségek összetartozását erősítő és identitásképző jellegénél fogva a nemzet önképében kiemelkedő fontossággal bír, továbbá amely országos jelentőségű állami megemlékezés színhelye lehet, és amelyet az Országgyűlés a Kormány kezdeményezésére törvénnyel nemzeti emlékhellyé nyilvánít.

29. *Előzetes régészeti dokumentáció:* valamely terület régészeti érintettségének egyértelmű tisztázására, a régészeti örökségi elemekre vonatkozó ismeretek (különösen a lelőhely jellegének, korának, kiterjedésének és intenzitásának) megszerzésére és pontosítására

szolgáló, valamint az ebből következően elvégzendő régészeti feladatellátás formájának, idő- és költségvonzatainak meghatározásához hozzájáruló, a lelőhely állapotában maradó változással nem járó műszeres lelőhely-, illetve leletfelderítés és terepbejárás vagy próbafeltárás alkalmazásával készült dokumentum.”

2. A törvényjavaslat az 1. §-t követően a következő 2–4. §-sal egészül ki, ezzel egyidejűleg a további §-ok számozása értelemszerűen módosul:

„2. §

A Kötv. 19. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A régészeti feltárások költségeit – a mentő feltárás, valamint a 20/A. § (3) bekezdésében és a 23/E. § (1) bekezdésében foglalt esetek kivételével – a 10. § (1) bekezdésére figyelemmel, annak kell fedeznie, akinek érdekében a feltárás szükségessé vált.”

3. §

A Kötv. a következő 20/A. §-sal és azt megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Előzetes régészeti dokumentáció

20/A. § (1) A külön jogszabályban meghatározott nagyberuházás, valamint részben vagy egészben európai uniós forrásból megvalósuló beruházás (a továbbiakban: nagyberuházás) esetén előzetes régészeti dokumentációt kell készíteni. Egyéb esetekben előzetes régészeti dokumentáció készíthető különösen a földterület-kiválasztás során, a hatósági engedélyezési eljárásokat megelőzően.

(2) Az előzetes régészeti dokumentáció nem pótolja a 22. § (2) bekezdése szerinti próbafeltárást.

(3) Az előzetes régészeti dokumentáció elkészítéséhez szükséges régészeti feltárások költségei – nemzetgazdasági szempontból indokolt esetekben – a központi költségvetésből fedezhetőek.”

4. §

A Kötv. a következő 23/B–23/E. §-sal és a 23/B. §-t megelőzően a következő alcímmel egészül ki:

„Nagyberuházás esetén folytatott próbafeltárás és megelőző feltárás

23/B. § Nagyberuházás esetén folytatott próbafeltárássra és megelőző feltárássra a próbafeltárássra és a megelőző feltárássra vonatkozó szabályokat a 23/C–23/E. §-ban foglalt eltérésekkel kell alkalmazni.

23/C. § (1) Nagyberuházás esetén a próbafeltárás időtartama a beruházótól a fölmunkával járó változással érintett munkaterületnek régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapottrögizítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 – külön

jogszabályban meghatározott – régészeti feltárás végzésére alkalmas nap, kivéve, ha a beruházó és a feltárást végző intézmény ennél hosszabb időtartamban állapotnak meg.

(2) A próbafeltárás eredményei alapján a feltárást végző intézmény kérelmet nyújt be a hatóság részére a további régészeti feladatellátásról. A kérelemnek tartalmaznia kell az arra vonatkozó szakmai javaslatot, hogy mely területek esetén van szükség a megelőző feltárás elvégzésére, illetve mely területek elfedése indokolt.

(3) A további régészeti feladatellátásról – a 23/E. §-ban foglalt költségkorlát figyelembevételével – a hatóság dönt. A döntés ellen fellebbezésnek nincs helye.

23/D. § (1) A hatóság döntése alapján elvégzett megelőző feltárás vagy elfedés időtartama a beruházótól a földmunkával járó változással érintett munkaterületnek régészeti munkavégzésre alkalmas állapotban, állapotrögzítő jegyzőkönyvvel történő átvételétől számított legfeljebb 30 – külön jogszabályban meghatározott – régészeti feltárás végzésére alkalmas nap, kivéve, ha a beruházó és a feltárást végző intézmény ennél hosszabb időtartamban állapotnak meg.

(2) A régészeti lelőhely elfedésére a hatóság döntésében meghatározott módon kerülhet sor. A régészeti lelőhely elfedése a lelőhely fizikai állapotromlását nem eredményezheti.

23/E. § (1) A beruházó a teljes próbafeltárás, a megelőző feltárás és az elfedés költsége, de legfeljebb a beruházás teljes bekerülési költsége 1 százalékának megfelelő összeg viselésére köteles.

(2) A próbafeltárás költségei az (1) bekezdésben meghatározott összeg 50 százalékát nem haladhatják meg.

3. A törvényjavaslat a 2. §-t a következő 3. §-sal egészül ki, ezzel egyidejűleg a további §-ok számozása értelemszerűen módosul:

„3. §

A Kötv. a következő 92. §-sal egészül ki:

92. § (1) E törvénynek a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény módosításáról szóló ... törvénnyel megállapított 23/B-E. §-aiban foglaltaknak megfelelően a törvény hatályba lépésekor már megkötött szerződéseket a törvény hatályba lépésétől számított 30 napon belül módosítani szükséges azzal, hogy a beruházó köteles az addig elvégzett régészeti feladatok ellenértékét megtéríteni, a feltárást végző intézmény köteles a megkezdett próbafeltárást befejezni, valamint a 23/C. § (2) bekezdése szerinti kérelmet 2011. december 31-ig benyújtani.

(2) A feltárást végző intézmény a hatóság 23/C. § (3) bekezdésében írt döntésének kézhezvételétől számított 15 napon belül köteles a feltárási engedély módosítása iránti kérelmet benyújtani.

4. A törvényjavaslat 5. §-a az alábbiak szerint módosul:

„5. §

(1) A Kötv. 20. § (2) bekezdésében a „Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete” szövegrész helyébe a „Magyar Tudományos Akadémia Régészeti Intézete, illetve a hatóság” szöveg lép.

[(1)] (2) A Kötv. 29. § (3) bekezdésében a „műemléki jelentőségű területen és műemléki környezetben” szövegrész helyébe a „műemléki jelentőségű területen, műemléki környezetben és történeti táj területén” szöveg lép.

[(2)] (3) A Kötv. 33. §-ában az „az e törvény mellékletében” szövegrész helyébe az „az 1. mellékletben” szöveg lép.

[(3)] (4) A Kötv. mellékletének jelölése „1. melléklet a 2001. évi LXIV. törvényhez” szövegre változik.

5. A törvényjavaslat 11. §-a az alábbiak szerint módosul:

„11. §

(1) E törvény [2012. január 1-jén] – a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel – a kihirdetését követő napon lép hatályba, és [a hatálybalépését követő napon] 2012. január 2-án hatályát veszti.

(2) E törvény 1–3. §-ai, 5. § (1), (3) és (4) bekezdése, 7–10. §-a és melléklete 2012. január 1-jén lép hatályba.”

INDOKOLÁS

1–4. pontokhoz:

Az elmúlt időszakban számos nagyberuházás esetén problémaként merült fel, hogy a magas beruházási költségű, nagy telephelyigényű beruházások vonatkozásában a kulturális örökségvédelmi szabályok által kötelezően előírt megelőző régészeti feltárások teljes költségigényét nagyon nehéz előre megbecsülni.

A jelenleg hatályos jogi keretek és eljárás szerint a régészeti érintettség tényével, annak járulékos idő- és költségvonzataival a beruházó az építési engedélyezési eljárás során szembesül első ízben. Mindez komoly, nem várt, előre nem kalkulált nehézségeket keletkeztet egy beruházás sikeres, határidő szerinti, gazdaságos megvalósításában, így akár nemzetgazdasági szempontból fontos befektetők elállását eredményezheti, komoly versenyképességi hátrányt okozva a nemzetgazdaságnak.

A módosítás törvényi szinten bevezeti az előzetes régészeti dokumentáció intézményét, amely elsősorban a régészeti érintettség egyértelmű bizonyítására alkalmas, de – bizonyos határok között – az elvégzendő megelőző feltárás formájához, pénz- és idővonzatához is sok ismerettel járul hozzá. E dokumentáció birtokában a befektető már jóval reálisabban fel tudja mérni a ténylegesen felmerülő régészeti költségeket, és határozhatja a terület megvásárlásáról vagy új telephely kereséséről.

A fentiekkel összhangban, a befektetői bizalom esősegítésére és hazánk versenyképességének fenntartására hasznosnak mutatkozik egy olyan szabályozás

kidolgozása, amely alapján ezt a dokumentációt nem csupán a beruházó, hanem más, így az állam is elkészíttetheti, akár még az ingatlanvásárlás előtt, a befektető által (komoly valószínűséggel) helyszínként megjelölt terület vonatkozásában. Az állam érdekelt a terület (még az ingatlanvásárlást megelőző) előzetes régészeti dokumentálásában, tekintettel arra, hogy a dokumentáció a későbbiekben a befektető esetleges elállása esetén is rendelkezésre fog állni, és a terület ismét kizárható lesz, akkor már ismert paraméterekkel.

A módosítás által bevezetett meghatározás szerint az előzetes régészeti dokumentáció alapjául a lelőhely állapotában maradandó változással nem járó műszeres lelőhely- és leletfelderítés és terepbejárás, illetve – indokolt esetben – próbafeltárás szolgál.

A módosítás emellett az állami nagyberuházások, illetve európai uniós forrásból megvalósuló fejlesztések esetén folytatott próbafeltárára és megelőző feltárára – idő- és költségkorklát meghatározásával – speciális szabályokat ad. Nagyberuházás esetén a próbafeltárás időtartama legfeljebb 30 régészeti feltárás végzésére alkalmas nap lehet. Rögzíti továbbá a módosító javaslat, hogy a beruházó a próbafeltárás, a megelőző feltárás és az elfedés költségeként összesen legfeljebb a beruházás teljes bekerülési költsége 1 százalékának megfelelő összeg viselésére köteles.

5. ponthoz:

Kiemelt fontosságú feladat annak biztosítása, hogy a 2012. január 1-jén hatályba lépő világörökségről szóló törvény előírásai minden világörökségi helyszínen esetében egyaránt érvényesüljenek. Ennek elengedhetetlen feltétele a tokaji borvidék történeti tájja nyilvánítása. Annak érdekében, hogy erre sor kerülhessen, a történeti táj védetté nyilvánítása körében meg kell teremteni a hirdetményi értesítés lehetőségét. Az ezt lehetővé tevő módosítás (5. § (2) bekezdés) hatálybalépésének időpontja azonban 2012. január 1-je, amely időpontra – a világörökségről szóló törvény hatálybalépésével egyidejűleg – már a védetté nyilvánító rendelet megalkotása szükséges. Erre tekintettel a módosító indítvány a vonatkozó rendelkezés lehető legkorábbi – a törvény kihirdetését követő napon esedékes – hatálybaléptetésére tesz javaslatot.

Budapest, 2011. szeptember 27.

L. Simon László
elnök